

LV

LV

LV

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 28.10.2010
SEC(2010) 1263 galīgā redakcija

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1406/2002 par Eiropas Jūras drošības aģentūras izveidošanu

COM(2010) 611
SEC(2010) 1264

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

Priekšlikuma, ar ko paredz veikt grozījumus Regulā (EK) Nr. 1406/2002 par Eiropas Jūras drošības aģentūras izveidošanu, ietekmes novērtējuma ziņojuma kopsavilkums

Atbildīgais ĢD: MOVE

1. PROCEDŪRA

Šis priekšlikums ietilpa Komisijas 2008. gada likumdošanas un darba programmā (atsauces numurs 2008/TREN/047, tagad – 2008/MOVE/047).

Sagatavošanas darbi ietekmes analīzei sākās 2007. gadā. Tika izveidota starpdienestu vadības grupa.

Ir izmantoti divi dažādi neatkarīgu ekspertu atzinumi. Pirmkārt, atbilstoši regulas par Eiropas Jūras drošības aģentūras (*EMSA*) izveidošanu 22. pantam *EMSA* Administratīvā padome uzdeva veikt ārējo novērtējumu. Balstoties uz galīgo novērtējuma ziņojumu, Administratīvā padome 2008. gada jūnijā pieņēma ieteikumus. Otrkārt, Komisijas dienesti uzdeva veikt pētījumu saskaņā ar pamatlīgumu par atbalstu ietekmes novērtējumu veikšanā. Visbeidzot, tika ņemta vērā arī *EMSA* piecu gadu stratēģija, kuru *EMSA* Administratīvā padome apstiprināja 2010. gada martā.

2. PROBLĒMA

Eiropas Jūras drošības aģentūra tika izveidota 2002. gadā otrās jūras drošības tiesību aktu paketes ietvaros, cenšoties uzlabot jūras drošību Eiropas ūdeņos pēc vairākiem negadījumiem jūrā, no kuriem daži Eiropā izraisīja vides katastrofas. Aģentūra uzsāka darbību 2003. gada sākumā, bet pirmais pilnais tās darbības gads bija 2004. gads.

Ārējais novērtējums apstiprina, ka *EMSA* ir novērsusi Eiropas Savienībā zināmas nepilnības jūras drošības jomā. Turklāt ieinteresētās puses uzskata *EMSA* regulu un pašu Eiropas Jūras drošības aģentūru par ļoti aktuālu. Tomēr ārējais novērtējums rāda, ka Eiropas Jūras drošības aģentūras efektivitāti un lietderību vēl iespējams uzlabot vairākās jomās un ka ir vēlams veikt dažus precizējumus. Tādēļ nepieciešams risināt divu veidu problēmas:

- 1) cik lielā mērā *EMSA* regula nodrošina atbilstošu bāzi, lai Eiropas Jūras drošības aģentūra varētu veikt savus uzdevumus tā, kā to sagaida galvenās ieinteresētās puses, un
- 2) kā risināt vairākus pārvaldības jautājumus, kuri kļuvuši aktuāli pirmajos Eiropas Jūras drošības aģentūras pastāvēšanas gados.

Ja netiks veikta nekāda rīcība, tad neatbilstība starp *EMSA* dibināšanas regulu un jaunajiem ES tiesību aktiem jūras drošības jomā radīs neskaidrības saistībā ar *EMSA* uzdevumiem, kā arī novedīs pie nepietiekamas skaidrības par to, kādas kuram ir

funkcijas. Tādēļ ir nepieciešams labāk noteikt *EMSA* uzdevumus un precīzi definēt *EMSA* sniegto palīdzību Komisijai un dalībvalstīm vairāku nesenāko notikumu kontekstā (trešā jūras drošības tiesību aktu pakete, integrētā ES jūrniecības politika un jo īpaši kuģošanas uzraudzība, diskusijas par Eiropas krasta apsardzes dienestu, jūras izpēti, ES loma jūras transporta jomai nozīmīgās starptautiskās organizācijās, attiecības ar kaimiņvalstīm). Ir jānodrošina, lai *EMSA* arī nākotnē joprojām spētu izpildīt ieinteresēto pušu pamatotās prasības atbilstoši attīstībai jūras drošības jomā.

Otra problēma, kas jāatrisina šajā pārskatīšanā, attiecas uz pārvaldības jautājumiem. Pagājušo gadu pieredze rāda, ka nepieciešams skaidrāk izklāstīt dažus pārvaldības nosacījumus, lai varētu precīzāk noteikt Aģentūras, Administratīvās padomes, dalībvalstu un Komisijas lomu un pienākumus. Pašlaik *EMSA* ir divējāda loma, jo tā, no vienas puses, pārrauga dalībvalstis, veicot pārbaudes un apmeklējumus, un, no otras puses, sniedz dalībvalstīm tehnisko palīdzību, mācību un jūrniecības atbalsta pakalpojumus. Bez tam dalībvalstis pārstāvošajiem Administratīvās padomes locekļiem varētu rasties interešu konflikts. No vienas puses, kā padomes locekļi viņi pieņem lēmumus par *EMSA* darbību un resursiem, bet, no otras puses, viņi pārstāv tās dalībvalstu pārvaldes institūcijas, kuras *EMSA* kontrolē, veicot apmeklējumus un pārbaudes, lai noteiktu valsts noteikumu un prakses atbilstību attiecīgajiem ES tiesību aktiem. Sakarā ar attiecīgo noteikumu problemātisko raksturu nepieciešama koriģējoša rīcība.

3. MĒRĶI

Vispārīgais politikas mērķis ir uzlabot jūras drošību, kuģošanas drošību, kuģu izraisītā piesārņojuma novēršanu un reaģēšanu uz jūras piesārņojuma gadījumiem, lai paaugstinātu Eiropas iedzīvotāju, ūdeņu un piekrastes drošību.

Pirmais konkrētais politikas mērķis ir nodrošināt labāku atbilstību starp aģentūras dibināšanas regulā noteiktajiem *EMSA* uzdevumiem un dažādiem jūras drošības jomu reglamentējošiem ES tiesību aktiem. Tas var nozīmēt *EMSA* uzdevumu paplašināšanu jaunās jomās saistībā ar jūras drošību, kuģošanas drošību, piesārņojuma novēršanu un reaģēšanu uz piesārņojuma gadījumiem. Otrais konkrētais politikas mērķis ir izskaidrot pārvaldības jautājumus, kas radušies *EMSA* pastāvēšanas pirmajos gados, lai labāk noteiktu dažādo ieinteresēto pušu (Aģentūras, Administratīvās padomes, Komisijas un dalībvalstu) pienākumus. Visbeidzot, trešais konkrētais politikas mērķis ir palīdzēt uzlabot ES redzamību starptautiskajā arēnā, nodrošinot dalībvalstīm un Komisijai mūsdienīgu tehnisko palīdzību visās Aģentūras kompetences jomās.

4. IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Tika aplūkotas divas atsevišķas iespēju grupas, no kurām pirmā attiecas uz *EMSA* uzdevumiem, bet otrā – uz tās pārvaldību.

Attiecībā uz *EMSA* uzdevumiem tika aplūkotas šādas iespējas:

- 1. iespēja: „nedarīt neko” (t.i., atstāt Regulu 1406/2002 bez izmaiņām);

- 2. iespēja: „minimāla” pārskatīšana, kas aprobežojas ar uzdevumiem, kas izriet no trešās ES jūras drošības tiesību aktu paketes īstenošanas;
- 3. iespēja: „vidēja apjoma” pārskatīšana, kas ietver 2. iespēju un lielas daļas Parīzes Saprašanās memorandā par ostas valsts kontroli (Parīzes SM) paredzēto darbību pārņemšanu;
- 4. iespēja: „liela apjoma” pārskatīšana, kas ietver 3. iespēju un jaunus uzdevumus drošības, pētniecības un vispārējās jūrniecības politikas jomā.

Jau sākotnēji tika uzskatīts, ka 2.–4. iespēja nav konfliktējošas, bet gan apvienojamas iespējas un ka, izvēloties kādu no tām, būtu jāizstrādā un atsevišķi jāizvērtē virkne konkrētu uzdevumu, kas varētu novest pie daļējas iespēju pārdefinēšanas.

Attiecībā uz Aģentūras uzdevumiem politikas iespēju paredzamās sekas ekonomikas, sociālajā un vides jomā ir ierobežotas aplūkojamo izmaiņu ierobežotā apjoma dēļ. Turklāt aplūkojamo iespēju sekas nav iespējams precīzi kvantitatīvi novērtēt. Faktiski visi *EMSA* uzdevumi ir veidoti kā tehniskā palīdzība Komisijai un dalībvalstīm. Ar pašlaik rīcībā esošajiem līdzekļiem nav iespējams noteikt tehniskās palīdzības ieguldījumu politikas mērķos.

Nevienai no iespējām nevarēja noteikt izmērāmu ietekmi uz kuģniecības nozares konkurētspēju izmaksu vai ieguvumu ziņā. Tomēr tiek pieņemts, ka *EMSA* palīdzība dalībvalstīm un Komisijai netiešā veidā nestu labumu kuģniecības nozarei, jo tādējādi dalībvalstis un Komisija labāk spētu veikt savas reglamentējošās funkcijas. Atbilstoši definīcijai *EMSA* tehniskajai palīdzībai nevajadzētu radīt dalībvalstīm ne administratīvo slogu, ne izmaksas. Lai gan dalībvalstīm paredzamo ietaupījumu kvantitatīvais apmērs ir grūti nosakāms, ieinteresēto pušu konsultāciju laikā daudzi dalībvalstu pārstāvji pauda vēlmi gūt ietaupījumus valsts līmenī, izmantojot *EMSA* paplašināto tehnisko palīdzību. Galvenā prognozētā ekonomiskā ietekme attiecas uz *EMSA* budžeta palielināšanu ar nepieciešamajiem administratīvajiem un darbības līdzekļiem, lai varētu veikt papildu uzdevumus.

Visu iespēju sociālā ietekme ir nenozīmīga. Iespējams prognozēt netiešu pozitīvu ietekmi uz jūrnieku un pasažieru drošību un viņu dzīves un/vai darba apstākļiem uz kuģiem.

Attiecībā uz ietekmi uz vidi ir paredzams, ka 2.–4. iespēja dos pozitīvu rezultātu vides jomā, jo aplūkojamie pasākumi paaugstinātu kuģu un kuģošanas drošību.

Nemot vērā *EMSA* līdzšinējo pieredzi līdzīgu darbību veikšanā, tika secināts, ka *EMSA* varētu gūt labus vai pat ļoti labus panākumus, īstenojot lielāko daļu no paredzamajiem uzdevumiem. Tas attiecas uz visiem uzdevumiem 2. un 3. iespējas ietvaros, turpretim 4. iespējas ietvaros abi ar pētniecību saistītie uzdevumi, kā arī abi uzdevumi saistībā ar sadarbību trešām valstīm, kas ir kaimiņvalstis, tika novērtēti kā „diezgan efektīvi”, jo abos šajos gadījumos Aģentūrai nāktos darboties samērā jaunās jomās. Gandrīz visi iespējamie jaunie uzdevumi 2.–4. iespējas ietvaros dod ES augstu pievienoto vērtību.

Izvērtējot, cik reāla būtu dažādo aplūkojamo iespēju īstenošana, Komisijas dienestiem bija jāņem vērā arī budžeta līdzekļu pieejamība. Finanšu plāni līdz

2013. gadam neļauj nodrošināt *EMSA* nepieciešamos budžeta resursus, lai varētu īstenot visus iespējamus un vēlamos jaunus uzdevumus. Tādēļ Komisijas dienestiem vajadzēja izvēlēties no ietekmes novērtējumā noteiktajiem uzdevumiem tos, kuri ir svarīgāki un sniedz ES lielāku pievienoto vērtību. Tikmēr *EMSA* jau ir sākusi īstenot dažus no jaunajiem uzdevumiem, balstoties uz tās pašreizējo regulu un ar pašreizējiem budžeta līdzekļiem.

Attiecībā uz *EMSA* pārvaldību tika aplūkotas šādas iespējas:

- 1. iespēja: „nedarīt neko” (t.i., atstāt Regulu 1406/2002 bez izmaiņām);
- 2. iespēja: pārskatīt pārvaldības jautājumus regulatīvās aģentūras institucionālajā satvarā;
- 3. iespēja: radikāla pārskatīšana, pārveidojot institucionālo satvaru, kādā *EMSA* šobrīd darbojas.

3. iespējas radikālais risinājums tika noraidīts jau pašā sākumā, jo ar pārveidošanu saistītie administratīvie izdevumi tika uzskatīti par nesamērīgiem. Turklāt Aģentūras sadalīšana divās atšķirīgās apakšvienībās būtu radījusi nevēlamu efektivitātes zudumu. Tādēļ tika nolemts saglabāt vienotu *EMSA* struktūru, kas atbilst tā saucamās „regulatīvās” aģentūras struktūrai ar augstu autonomijas pakāpi. Pieņemot, ka ar pārvaldību saistītie pārskatīšanas aspekti neradīs nekādu negatīvu ietekmi no ekonomiskā, sociālā un vides viedokļa, ir nolemts izvēlēties 2. iespēju. Nerisināt pārvaldības jautājumus *EMSA* uzdevumu pārskatīšanas laikā, kā to paredz 1. iespēja, patiesi nebūtu lietderīgi.

Ņemot vērā notiekošās starpiestāžu apspriedes par ES aģentūru sistēmu, jau priekšlikuma sagatavošanas sākumā tika nolemts atlikt jebkuru horizontālas dabas jautājumu (piemēram, Administratīvās padomes struktūra un balsstiesības) un pievērsties tieši *EMSA* svarīgiem pārvaldības jautājumiem (piemēram, pārbaužu organizēšana ES dalībvalstīs). Tādējādi priekšlikums ietver ierobežotu skaitu uzlabojumu un precizējumu saistībā ar Aģentūras pārvaldību.

5. SECINĀJUMS

Komisijas dienesti secina, ka 4. iespēja, kas atbilstoši iepriekš izklāstītajam paskaidrojumam ietver gan 2., gan 3. iespēju, ir piemērotākā *EMSA* uzdevumu pārskatīšanas iespēja, tādējādi nodrošinot, ka Aģentūra turpinās sniegt Komisijai un dalībvalstīm vērtīgu tehnisko palīdzību visās attiecīgajās jomās tās kompetences ietvaros. Tomēr, ņemot vērā budžeta situāciju, kas raksturota iepriekšējā punktā, Komisijas dienesti ir izvēlējušies izmantot 4. iespēju daudz ierobežotākā apjomā. Ņemot vērā iepriekšminēto budžeta situāciju un attīstību, kā arī ieguldījumus, kas jau veikti laika posmā no 2008. līdz 2011. gadam, izmaksas *EMSA* darbības tālākai paplašināšanai ietver vienīgi 18 jaunas papildu amata vietas, kuras jāievieš pakāpeniski no 2012. līdz 2014. gadam, no kurām sešas amata vietas būtu jānodrošina *EMSA*, veicot cilvēkresursu iekšēju pārdali. Tiek lēsts, ka ietekme uz budžetu veidos aptuveni 3,9 miljonus euro laika posmā no 2012. līdz 2015. gadam.